BIBLIOTECA CENTRALĂ „ASOCIAȚIUNII" SIBIIU

Anul al 56-lea
8 Pagini

EXEMPLARUL { În România 3 lei / În străinătate 6 lei

Taxa poștală plătită în numerar conform aprobării dir. G-le P. T. T. No. 120.288/939

Nr. 110 Marți 25 Aprilie 1939
8 Pagini P

ABONAMENTE IN ȚARA Lei 200 pe 3 luni Lei 380 pe 6 luni. Lei 750 pe 12 luni. O lună Lei 80 In străinătate în raport cu tariful poștal și valuta

UNIVERSUL

ABONAMENTE IN ȚARĂ pe un an la UNIVERSUL COPIILOR ZIARUL CĂLĂTORIILOR, VESELIA, RADIO UNIV. și UNIV. LITERAR câte 220 lei ILUSTR. ROMÂNĂ și UNIV.-SPORT câte 500 lei

CELE DIN URMA ȘTIRI DIN LUMEA INTREAGA, TELEGRAFICE ȘI TELEFONICE
REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA: BUCUREȘTI, STR. BREZOIANU No. 23-25
CENTRALA TELEFONICA A ZIARULUI: 3.30.10: SECRETARIATUL DE REDACȚIE: 3.30.15

Fondator: LUIGI CAZZAVILLAN
Proprietar: „UNIVERSUL" S. A.
Inscris sub Nr. 160 Trib. Ilfov

DIRECTOR ȘI ADMINISTRATOR DELEGAT
STELIAN POPESCU

Un curs de apărare națională

Se vorbește și se scrie mult, de câtva timp, despre problemele ce sunt în legătură cu pregătirea forțelor militare de uscat, aeriene și navale; dar prea puțini își dau seama de însemnătatea covârșitoare ce o prezintă în politica generală a statelor organizarea temeinică din timp de pace a tuturor mijloacelor necesare apărării naționale.

Dacă în revistele militare se publică articole scrise de specialiști relative la diferite chestiuni de ordin technic și profesional, fără să se atace problema pregătirii și organizării forțelor materiale și morale ale națiunii, în vederea războiului, — căci aceasta problemă este esențial politică; ziarele se mărginesc să facă considerațiuni generale asupra politicii înarmărilor și aceasta mai mult în epocile de criză, când situația internațională ascunde pericole și relațiunile dintre unele puteri sunt încordate.

Organizarea apărării naționale este, în epoca noastră, în strânsă legătură cu politica internă și externă, cu cea socială, economică, financiară și culturală.

De aceea ea este complexă și impune un studiu adâncit, în toate domeniile ce sunt în relațiune cu organizarea sa. Nu mai e vorba, ca în trecut, de alcătuirea unei armate profesionale, ci de organizarea națiunii armate și de punerea în valoare a potențialului de război de care dispune țara.

Niciun factor, ce poate contribui la sporirea acelui potențial, nu poate fi nesocotit. In asemenea condiții, indiferent de împrejurările variabile, de situația internațională, de gradația pericolelor din afară, sau de șansele mai accentuate ale păcii, apărarea națională rămâne și trebue să rămână, preocuparea de căpetenie și constantă a conducătorilor țării. Niciodată nu se poate afirma, oricât de mari ar fi sforțările și sacrificiile făcute, că pregătirile forțelor materiale și morale au atins punctul culminant; sau, dacă dincolo de frontiere au dispărut elementele de neliniște, siguranța ar fi deplină și ritmul înarmărilor urmează să fie încetinit.

O dovadă de însemnătatea capitală ce o prezintă în epoca noastră apărarea națională, din punctul de vedere politic, social și cultural, o avem în următorul fapt:

Zilele trecute s'a inaugurat la Școala de științe politice din Paris un curs nou, consacrat apărării naționale, sub conducerea unuia dintre cei mai glorioși și valoroși militari ai Franței: mareșalul Pétain. In cuvântarea ce a pronunțat-o cu prilejul inaugurării cursului său, mareșalul Pétain a spus, că obiectul principal al studiilor va fi pregătirea tinerilor, cari mai târziu vor fi funcționari superiori, sau oameni de stat, în domeniul problemelor complexe ale apărării naționale. Cursul rezervat apărării naționale în Școala de științe politice, va fi de doi ani și el va completa celelalte cursuri privitoare la științele politice, sociale, economice, financiare, etc.

Iată un curs ce ar trebui să fie introdus și la noi în învățământul superior.

Săptămâna internațională

de I. LUGOSIANU

După furtuna albaneză, încordarea internațională s'a micșorat în oarecare măsură. Norii s'au risipit deasupra Adriaticei. In Mediterana, unde ceșturile iernii se destramă odată cu începutul primăverii, o vie mișcare de vase de război a pus în evidență măsurile de precauție ale Marei Britanii și Franței la Gibraltar, la Malta și la Alexandria. Dar pe planul diplomatic, la Londra, ca și la Roma, domina dorința de a nu învenina lucrurile și declarațiile prudente și măsurate ale d-lui Neville Chamberlain, ca și ale contelui Ciano, cu privire la ocuparea Albaniei și la statutul mediteran, afirmau că atât diplomația engleză, cât și cea italiană, consideră că acordul anglo-italian continuă să rămână în vigoare. Pacea dela Samothrace se înalță încă înaripată pe provele vaselor de război, care despică valurile Mediteranei.

In această atmosferă puțin inseninată, posturile de emisiune ne-au adus de pe malurile Atlanticului, la începutul săptămânii, mesagiul de pace al d-lui Roosevelt. El a provocat fără întârziere răspunsuri afirmative la Paris, Londra și Moscova, ca și în toate Statele sud-americane și o tăcere iritată a guvernelor din Berlin și Roma, tăcere oficială, care n'a oprit însă opinia fascistă și național-socialistă să se manifeste în presă în termeni, care nu lasă îndoială asupra viitorului răspuns al axei Roma-Berlin la sugestiile făcute de Președintele american.

D. Roosevelt a considerat ca apresive prin definiție Germania și Italia, cărora le-a făcut propunerea să dea asigurări de neagresiune unui mare număr de State, a căror independență o socotește amenințată și, în cazul afirmativ, să consimtă la o mare conferință internațională pentru reducerea armamentelor și restaurarea libertăți comerciale internaționale.

Și concepțiile politice și metodele diplomatice germano-italiene sunt destul de precise și de cunoscute, pentru a lăsa să se întrevadă limpede sensul răspunsurilor dela Berlin și Roma. Guvernele fascist și național-socialist nu vor putea accepta nici calificarea de agresori eventuali care le-a fost dată de Președintele Statelor Unite; nici concepția unei păci statice, în contradicție cu revendicările lor; nici ideia unei conferințe internaționale, care este în formală opoziție cu metoda pactelor bilaterale practicată de atâția ani de diplomația germană și italiană; nu vor fi de acord în fine scopurile conferinței, care ar tinde să nimicească o autarhie economică socotită la Berlin și Roma ca o necesitate vitală de apărare națională și să realizeze obiectivul unei reduceri a armamentelor, într'un moment când uriașa lor intensificare constitue însuși fondul politicii internaționale a timpului nostru.

D. Hitler va răspunde d-lui Roosevelt la 28 Aprilie, în fața Reichstagului convocat pentru acest prilej. Observatorii străini ai evenimentelor internaționale prevăd că, cu această ocaziune, Fuehrerul va pune totalitatea problemelor, care sunt azi pe planul actualității pentru Reich, că va lua limpede poziție contra activității diplomatice franco - engleze pentru restaurarea unei organizări de securitate în Europa răsăriteană și în deosebi pe frontiera nord-orientală a Reichului și că va respinge planul propus de d. Roosevelt.

Telegramele de presă străine anunță că diplomația național-socialistă a întrebat cancelariile Statelor enumerate ca putând fi victimele unei agresiuni, dacă într'adevăr se tem de un atac din partea Germaniei.

Deși această știre n'a fost confirmată până acum, decât în ce privește Olanda, Elveția și Grecia, o asemenea acțiune informativă este de natură să lipsească manevra diplomatică americană — într'o situație ca cea de astăzi — de unele din efectele ei politice.

Discursul Ducelui la Capitol, deși a avut ca obiect numai viitoarea expoziție universală dela Roma, a constituit în același timp un răspuns incidental la propunerea d-lui Roosevelt. Concepția d-lui Mussolini despre „o pace realizată pe bazele durabile și cu adevărat neclintite ale justiției, care știe să împace legile fierului cu legile vieții" este fundamental deosebită de concepția americană despre pace, în care fierul are mai ales o întrebuințare industrială și viața o semnificație liberală și individualistă.

Dacă apelul d-lui Roosevelt a fost astfel în cursul săptămâni trecute punctul central al atenției internaționale, în jurul lui a continuat intensa activitate diplomatică desfășurată la Londra și Paris pentru organizarea unui sistem de rezistență colectivă în contra agresiunii, iar la Roma și Berlin pentru neutralizarea rezultatelor ei.

Diplomația engleză continuă acțiunea ei în Europa răsăriteană, unde convorbirile cu Turcia sunt arătate ca având o desvoltare mulțumitoare, iar negocierile cu Sovietele par a fi dus pentru moment la asigurările de „simpatie activă" ale Rusiei, în eventualitatea unui conflict. D. Maiski, ambasadorul Sovietelor la Londra, e purtătorul suggestiilor britanice la Moscova, unde a sosit la sfârșitul săptămânii. D. Chamberlain, la Camera comunelor, a anunțat că guvernul englez păstrează contactul militar cu celelalte State, iar Lordul Halifax la Camera Lorzilor,

(Continuare in pag. 2-a)

Arderea și scufundarea transatlanticului „Paris"

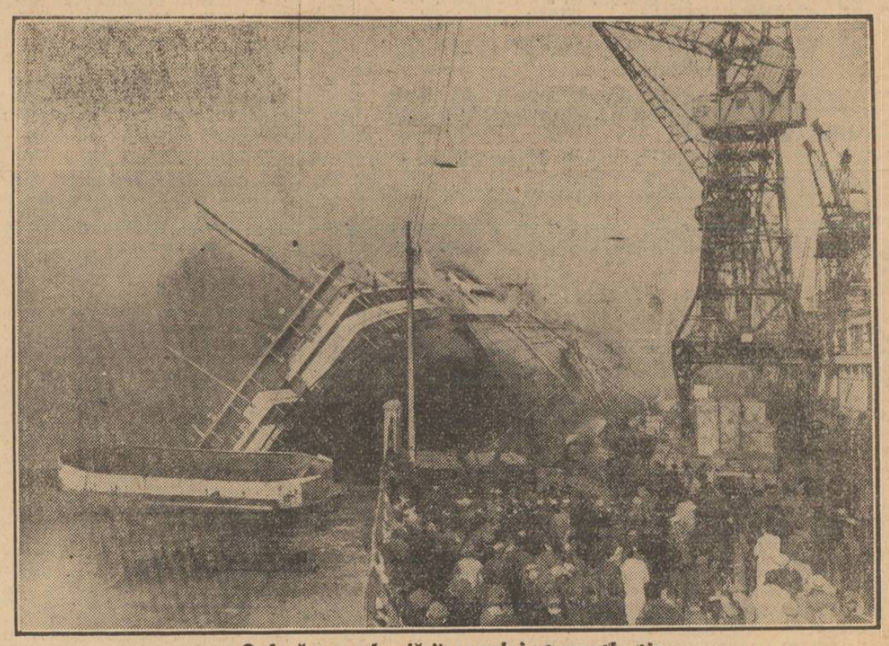

O față a scufundării marelui transatlantic

Este realizabil un echilibru aerian?

de M. MORA

I

A făcut senzație în primăvara anului trecut, un studiu publicat în *„Revue des deux mondes"* și atribuit unei personalități de seamă.

Sub titlul: „Aviația noastră. Condițiunile îmbunătățirii sale", se expuneau date comparative și se făceau considerațiuni de un scepticism sintetizat în următoarele concluziuni: „Aviația noastră a fost supusă, timp de optsprezece luni, unei administrații fără experiență, prezumțioasă, impulsivă, prizonieră a unei ideologii primejdioase și a unor ambițiuni personale peste măsură de mare. A rezultat din această perturbare nefastă în organizarea armatei aeriene, o turburare adâncă în personal, o sdruncinare a industriei aeronautice, care a atras o foarte gravă criză de material. Un fel de furtună a trecut peste ea: trebue să-i reparăm stricăciunile. Pot să fie obținute rezultate repezi în privința armatei aeriene și a personalului său de elită. Este de ajuns să se ia hotărîrile de bun simț ce se impun spiritului și să se exercite comandamentul cu echitate: alegerea șefului care a fost pus de curând în fruntea forțelor aeriene, dă, în această privință, garanțiile necesare. Restabilirea situației în ce privește industria aeronautică și materialul, va fi mai anevoioasă și va cere termene importante, dar și aci există resurse prețioase: prototipuri ce pot să fie fabricate în serie; printre constructori, personalități cu experiență și doritoare să-și consacre activitatea întăririi aviației; ingineri a căror știință și imaginație sunt o garanție pentru

(Continuare in pag. 2-a)

Nouile decrete legi ale guvernului francez

Cum va fi reglementată durata muncii

Paris, 22 (Rador). — *Decretul apărut astăzi, cu privire la durata muncii, face mai mlădioasă legea săptămânii de 40 de ore.*

Activitatea națională este împărțită în trei sectoare: administrații publice, industrii particulare care lucrează pentru apărarea națională, și industrii particulare care nu lucrează pentru apărarea națională.

In administrațiile publice, muncitorii vor trebui să facă 45 de ore pe săptămână, păstrând însă avantagiul săptămânii engleze.

In ce privește industriile particulare care lucrează pentru apărarea națională, decretul suprimă majorarea de 10 la sută aplicată la orele suplimentare efectuate peste limita legală de 40 de ore și subt limita maximă de 45 de ore.

In industriile care nu lucrează pentru apărarea națională, orele suplimentare continuă să fie calculate începând cu ora a 41-a, dar nu se ține seama de ele la mărirea salariului, decât cu începere dela ora a 45-a. Acest spor de salariu este fixat, pentru toate cazurile, la 5 la sută.

Un alt decret prevede deschiderea unui credit de 570.000.000 franci, la bugetul general pe exercițiul 1939, pentru a face față sporului de cheltueli necesitat de înarmări.

Un al treilea decret autorizează pe ministerul de războiu să angajeze în 1939 1.314.000.000 franci, cheltueli suplimentare pentru contul investirilor de capitaluri.

DECRETUL PENTRU MODIFICAREA IMPOZITULUI ASUPRA PRODUCȚIEI

Paris, 22 (Rador). — *Cercurile oficiale dau următoarele precizări cu privire la decretul prin care se modifică impozitul asupra producției:*

O comisie specială este însărcinată să studieze modificările susceptibile de a fi aduse acestui impozit. Fără însă să se mai aștepte concluziunile acestei comisii, s'a decis ca să se reducă la 3 la sută cota impozitului relativ la operațiile pentru cari aplicarea cotei de 9 la sută s'a dovedit în fapt că este prea riguroasă.

Pe de altă parte regimul impunerilor forfetare va fi foarte larg extins și se va aplica de aci înainte tuturor producătorilor cari realizează o cifră de afaceri de cel puțin 500.000 franci, atunci când este vorba de vânzări de mărfuri, și de cel puțin 60.000 franci, atunci când este vorba de prestări de servicii.

Aceste dispoziții vor atenua în mod considerabil aceiace impozitul de producție putea să fie socotit ca foarte sever și vor ușura situația micilor și mijlocilor producători.

Impozitul privitor la înzestrarea cu armamente se aplică asupra totalului afacerilor făcute de toți industriașii, comercianții și meșteșugarii. Cota lui, foarte redusă, de 1 la sută, nu va stânjeni de loc desvoltarea afacerilor.

Fabricarea materialului pentru apărarea națională

Paris, 22 (Rador). — **Un decret apărut astăzi în Monitorul Oficial permite ca, la cererea expresă a celor trei miniștri ai apărării naționale, să se accelereze fabricarea materialului necesar pentru apărarea națională.**

Aprovizionarea națiunii in caz de război

Paris, 22. (Rador). — **Un decret publicat astăzi prevede că ministrul agriculturii este însărcinat cu aprovizionarea generală a națiunii în timp de război, atât în Franța metropolitană cât și în teritoriile de peste mare.**

Un „serviciu de aprovizionare generală" este însărcinat cu conducerea mobilizării agricole și alimentare.

Noui vase de război

Paris 22 (Rador). — **Printre decretele-legi care apar astăzi în Monitorul Oficial, unul autorizează pe ministrul marinei să pună pe șantier sau să cumpere, în afară de vasele autorizate prin legile și decretele anterioare, mai multe vase de luptă și auxiliare, cu un tonaj total de 12.140 tone, 18 vedete rapide, 12 bastimente de dragaj și un dock plutitor.**

Francezi eliberați de guvernul din Burgos

Paris, 22 (Rador). — *In urma demersului ambasadei Franței din Burgos, după instrucțiunile primite dela d. Bonnet, mareșalul Petain a comunicat ministrul de afaceri străine al Franței că d. Anfossy, consulul Franței la Alicante, deputatul Tillon și toți cetățenii francezi supuși vreunui regim de rigoare au fost eliberați. Vor mai trece însă câteva zile până să li se vor înmâna pașapoartele, care să le dea posibilitate să revină în Franța.*

Lindbergh va inspecta toate serviciile aviației americane

New-York, 22 (Rador). — *Aviatorul Lindbergh a primit însărcinarea de a inspecta toate serviciile aviației americane pentru a prezenta un raport asupra modificărilor pe care le socotește necesare, spre a face din aviația americană cea dintâi aviație din lume.*

Intre timp, a fost triplată rezerva aeronautică și a fost intensificată pregătirea aviatică în universități.

S'au acordat numeroase împrumuturi uzinelor pentru a se intensifica producția de avioane.

Alte vase de război franceze la Gibraltar

Gibraltar, 22 (Rador). — **Cuirasatul „Ramillies", trei distrugătoare și un submarin au sosit, Sâmbătă după amiază, la Gibraltar, venind dela Malta.**

FILME

— Dumitru Badea!... Vino mai aproape... Cine ți-a făcut această acțiune?

— Eu, domnule judecător.

— Atunci, poftim dosarul și citește-o cu voce tare.

— Păi... să vedeți... eu nu știu carte... știu numai să iscălesc cu degetul.

— Și totuș declari că ai făcut-o personal.

— Eu am spus tot ce e scris acolo.

— Și cine a scris?... Nu te codi... Spune, că nu-i fac nimic... Dreptul de petiționare e constituțional... Poate să reclame oricine... Dar vreau să știu cum s'au petrecut lucrurile... Spune mai repede, moșule, că pierdem timpul și mai avem și alte procese... Așteaptă atâția locuitori din sate depărtate și-i apucă noaptea pe drum!

Unchiașul tușește, îndreaptă ochii cenușii spre ușa judecătoriei rurale, și-i dă drumul:

— Eu m'am plâns și domnul aprod a scris.

— Aprod! Este adevărat ce spune reclamantul?

— Da. Să trăiți, domnule judecător. M'a rugat și nu puteam să-l refuz... Om bătrân... n'avea parale ca să angajeze avocat.

— Dacă îți cerea să te arunci în foc, te aruncai?

— Nu.

— Atunci, cum i-ai făcut o acțiune contra unui cocoș?!

— Mi s'a plâns că nu mai are somn din cauza orătăniei blestemate a vecinului.

— Când ești de atâția ani la judecătorie și trebue să-ți vâjie capul de legi, cum ai crezut că poți să dai în judecată un cocoș — sau o găină — sau un câine — sau...

— Tocmai fiindcă am văzut în lege, i-am scris plângerea.

— Unde ai citit așa ceva?!

Aprodul deschide o carte și citește.

— Articolul 587 din codul penal: Se pedepsește cu închisoare polițienească dela una la 10 zile și amendă dela 100 la 1000 lei acela care cauzează sau contribue a cauza sgomot sau larmă noaptea, turburând astfel liniștea locuitorilor prin țipete, cântece și petreceri cu lăutari...

— Asta e pentru oameni, nu pentru păsări!...

— Aicișa zice „acela", nu „omul"... Și cred, să trăiți domnule judecător, că tot „acela" se spune și când se vorbește despre un cocoș... căci știu că legea este egală pentru toți — precum aud în toate zilele — și deci pedepsește pe oricine tulbură liniștea locuitorilor noaptea prin cântece, fie el făptura omenească sau cocoșască!

— Așa e! zice unchiașul, respirând ușurat. **Don José**

Alte credite de miliarde pentru apărarea națională a Franței

Paris, 22 (Rador). — Nouile credite deschise pentru apărarea națională se ridică la 12 miliarde 770.000.000 franci. Ele se repartizează astfel:

4,2 miliarde franci pentru armata terestră;
4,14 miliarde franci pentru marină;
3,15 miliarde pentru aviație;
580 milioane pentru trupele coloniale.

Aur trimis de Europa in Statele-Unite

Londra, 22 (Rador). — *Mari cantități de aur continuă a fi exepediate din Europa spre Statele Unite.*

Transatlanticul „Aquitania" a încărcat la Southampton aur în valoare de patru milioane lire sterline, iar la Cherbourg a încărcat aur în valoare de două milioane lire.

Impreună cu cantitățile luate de vapoarele „Manhattan" și „Champlain" a fost încărcat în ultimele două zile aur în valoare de 23.500.000 lire sterline.

SCRISORI DIN BERLIN

Mesajul d-lui Roosevelt

de OTTO VON HEYDEBRECK

Berlin, 21. — *Rareori a venit, pentru cercurile politice din Berlin, ceva atât de surprinzător ca hotărîrea președintelui Statelor Unite de a interveni în situația actuală, adresând, în acest scop, un mesaj personalul cancelarului Hitler.*

Cercurile diplomatice și politice au început imediat să se întrebe dacă acțiunea d-lui Roosevelt va fi aprobată sau respinsă de Germania.

Trebue subliniat că mesajul american a fost considerat ca ceva neobișnuit de toate cercurile din Berlin. Tocmai din această cauză, mesajul a fost un simptom pentru încordarea politică mondială și pentru gradul atins de această încordare, de care aproape întreaga opinie publică germană nu-și dă încă, seama. Acest mesaj reamintește demersul pe care președintele Roosevelt l-a făcut toamna trecută, în timpul agravării crizei cehoslovace, demers ce a avut un motiv similar ca mesajul de acum, dar urmărea alte scopuri. Atunci, poporul german a aflat cu întârziere de apelul d-lui Roosevelt către cancelarul Hitler. Acum însă, reacțiunea s'a produs cu o iuțeală surprinzătoare. Acest fapt n'a pus numai capăt tuturor combinațiunilor asupra modului cum a fost primit mesajul american de cercurile conducătoare național-socialiste, dar a subliniat și refuzul Germaniei.

De altfel, lucrurile nici nu puteau să se petreacă în alt chip. Metodele de politică externă ale național-socialismului au rămas, ca o consecință surprinzătoare la fel din prima zi și până azi. Acest lucru este valabil pentru toate fazele politicei externe, fie că este vorba de o pregătire propagandistică și susținerea acțiunii prin presă și radio, fie că este vorba de fărîmițarea propriu zisă a obiectului, ce și l-a pus politica externă în favoarea efectului politic definitiv, dorit.

Observatori imparțiali, cari au urmărit politica externă național-socialistă, sunt convinși că niciodată politica externă germană nu s'a îndepărtat de elementele pe cari le-a folosit de ani de zile și pe cari ea pare să fie construită. Niciodată nu s'a remarcat acest fapt atât de clar ca acum, cu ocazia mesajului d-lui Roosevelt.

In primul rând, ideea convocării unei conferințe este net respinsă. Poporul german a făcut experiențe triste cu conferințele. Politica externă național-socialistă nu vrea să știe decât de tratative bilaterale. In cursul ultimilor ani s'a subliniat acest fapt și în discursurile din Reichstag, dându-se ca exemple pactul polono-german și acordul naval anglo-german. Cele două pacte — după cum se recunoaște — n'au reglementat problemele decât pe bază pur psihologică, lăsându-se la o parte orice fel de cerere din partea Germaniei. Așa s'a întâmplat cu acordul naval, deoarece pe vremea încheierii lui, Germania nu era în stare să se înarmeze și în acest domeniu. Intre timp, însă, ministerul de externe german a examinat și mai examinează încă, acest acord și menținerea lui în vigoare. Aceasta, fiindcă cererile germane, cari au ca scop de a face o diversiune între putere continentală și mare putere navală, au început să pătrundă pe primul plan.

După fărîmițarea pactului polono-german, acordul comercial româno-german, un alt pact bilateral, încheiat de curând, joacă un rol special. Conținutul său material îl așează — după părerile germane — într'un domeniu complet aparte, dorința germană fiind de a ține acest acord departe de vârtejul evenimentelor politice.

El este deasemenea caracterizat prin faptul că nu s'au ridicat pretenții nici de o parte, nici de alta și că interesele materiale sunt puse într'un raport convenabil pentru ambii parteneri.

Lăsând la o parte refuzul de a se convoca o conferință, în vederea reglementării cererilor germane, reacțiunea împotriva d-lui Roosevelt reprezintă un alt element, după care se conduce politica externă germană. Acest element este diferența ce se face între popoarele tinere și cele bătrâne sau cum se formulează acum și mai categoric, diferența între popoare capabile de a trăi și popoare incapabile de a trăi. După ultimele experiențe, cercurile politice germane acordă acestei teze o deosebită gravitate. Până acum se credea că acest

(Continuare in pag. 2-a)

CIȘMIGIU

O alee înflorită